

EL GOS QUE ESPERA VA

HACHIKO

LLUÍS PRATS

PREMI JOSEP M. FOLCH I TORRES 2014

ZUZANNA CELLEJ
IL·LUSTRACIONS DE

laGalera

Un jurat format per Carles Sala, Josep L. Badal,
Muriel Villanueva, Gemma Barrufet i Pep Molist
va atorgar el 52è Premi Josep M. Folch i Torres
de novel·la per a nois i noies a aquesta obra,
durant la Nit de Santa Llúcia, el 22 de desembre de 2014.

Primera edició: març del 2015

Disseny de la coberta: Mariano Rolando
Disseny de l'interior i maquetació: La Galera

Edició: David Monserrat
Coordinació editorial: Anna Pérez i Mir
Direcció editorial: Iolanda Batallé Prats

© Lluís Prats Martínez, 2015, del text
Autor representat per IMC Agència Literària SL
© Zuzanna Celej, 2015, de les il·lustracions
© La Galera, SAU Editorial, 2015, de l'edició en llengua catalana

La Galera, SAU Editorial
Josep Pla, 95 – 08019 Barcelona
www.lagalera.cat / lagalera@editorialgalera.com
facebook.com/editoriallagalera / twitter.com/editorialgalera

Imprès a Liberdúplex
Ctra. BV 2249. Km 7,4.
Polígon Ind. Torrentfondo. 08791 Sant Llorenç d'Hortons

Dipòsit legal: B-1.553-2015
Imprès a la UE

ISBN: 978-84-246-5539-6

Qualsevol mena de reproducció, distribució, comunicació pública o transformació d'aquesta obra resta rigorosament prohibida i estarà sotmesa a les sancions establertes per la llei. L'editor faculta el CEDRO (Centre Espanyol de Drets Reprogràfics, www.cedro.org) perquè n'autoritzi la fotocòpia o l'escaneig d'algun fragment a les persones que hi estiguin interessades.

PRIMERA PART
1924-1925

(

BARRI DE SHIBUYA, TÒQUIO.
GENER DEL 1924

Un vell ferrocarril va xiular mandrosament anunciant que sortia de l'estació de Shibuya cap al sud. Segons més tard, la fumarel·la de la seva xemeneia va omplir tota la barriada embrutant el blau puríssim del cel de Tòquio. Al mateix moment, com feia cada matí, el professor Eisaburo Ueno va obrir la finestra de la cuina que donava al riu i els seus llavis es van corbar complaguts en veure que els ametllers somreien i el sol daurava els seus primers brots.

—Serà una primavera com poques —va dir-se bo i posant a bullir la tetera.

Des de dalt li arribava el xipolleig de l'ai-

gua. La senyora Yaeko, la seva dona, s'estava dutxant i tant ella com la seva preciosa filla, Chizuko, baixarien a esmorzar en deu minuts i escaig.

El professor es va asseure a la cadira i va esperar fins que la tetera va xiular com havia fet moments abans el tren que sortia de l'estació de Shibuya cap al sud. Llavors, es va alçar i va servir-se cerimoniosament el te.

—Mmm... —va fer ensumant l'olorosa infusió que poc després va començar a lliscar-li per la gola.

Va restar un minut gaudint de l'aroma i després va obrir el *Yomiuri Shimbun* per lle-

gir-ne els titulars abans que es fes l'hora d'anar cap a l'estació i pujar al tren que el duria al barri de la Todai, la Universitat de Tòquio, per impartir classe.

Va mirar-se el calendari de colors que penjava al costat dels gravats que el tiet Ibuki els havia regalat quan es van casar vint-i-tres anys enrere, i va veure que era dimecres. Llavors va sentir la remor d'unes sandàlies i la senyora Yaeko Ueno va entrar a la cuina xiuxiuejant:

—Recorda't de recollir el gos quan tornis al vespre. La teva filla l'espera per a avui.

—Ah, sí. El gos... —va fer ell, que ja havia oblidat que setmanes enrere havien encarregat un gos Akita per a la Chizuko—. Arribarà aquesta nit, oi?

—Sí, aquesta tarda a l'oficina de l'estació.

—Avui tinc classe de trigonometria —va fer el professor doblegant el diari—. Potser s'allargarà una mica més del compte, però ho tindrè present.

—Sobretot, no te n'oblidis —va replicar ella aixecant un dit—. A la Chizuko li sabia molt greu. Ho has entès, oi?

—Bé, no me n'oblidaré, senyora Yaeko...

—va grunyir el professor Eisaburo una mica tip d'allò del gos Akita—, t'ho prometo solemnement. De totes maneres, no oblidem que és només un animal i no Sa Majestat Imperial.

—Ho sé, professor Ueno —va fer la seva dona—. Però l'hi vas prometre a la teva filla.

—D'acord, d'acord —va fer ell amb ganes de tocar el dos i no d'encetar una baralla domèstica a primera hora del matí—. No ho oblidaré.

Llavors es va calar el barret sobre el seu cap calb com una nespra. Va agafar el paraigua, la cartera, els apunts de «Trigonometria aplicada a l'agricultura» i es va acomiadar de la seva dona fins al vespre.

En traspassar la porta de casa, va invocar respectuosament els avantpassats per tal que tingués una bona jornada, encara que potser no calia perquè el dia era radiant.

En sortir, va topar-se amb el vell Mizuno que treia la brossa i el va saludar traient-se el barret. El vell va remugar una paraula de bon dia i va desaparèixer dins de casa.

«Pobre Mizuno», va dir-se el professor,

«des de la mort del seu fill a la batalla de Qingdao, no ha aixecat el cap».

Després va enfilem cap a l'avinguda dels cirerers, va tombar pel camí del temple i va seguir fins a la concorreguda estació de Shibuya. Un tramvia va passar fregant-lo pel costat, però el professor Eisaburo no es va immutar. Sabia que els tramvies no poden desviar-se de la seva ruta. En això eren com els trens, puntuals i fiables. Com ell mateix, que mai no havia fallat a una sola classe i que sempre havia complert les seves promeses, fossin solemnes o no.

En arribar a la plaça, va saludar la Shuto, la venedora de dolços, copsant amb alegria i ulls llaminers que aquell dia havia cuit *wagashis* i *anmitsus* ensucrats. S'ho va mirar amb delit i la pastissera el va saludar:

—Bon dia, professor. Què? Li ve de gust alguna llaminadura?

—Potser en tornar, senyora Shuto, potser en tornar... —va respondre-li obrint la porta de l'estació sense perdre de vista els pastissets, que semblava que portessin escrit el seu nom.

—Afanyi's que són d'avui i després potser no en quedaran! —va riure ella.

—Faré el que pugui, senyora Shuto —va somriure-li el professor Ueno—, l'hi prometo solemnement.

* * *

El dia a la capital universitària de la Todai va resultar plàcid. El professor Ueno va impartir les seves classes de «Trigonometria aplicada a l'agricultura» i de «Regeneració de terres seques», va assistir a una reunió del degà i, quan faltaven cinc minuts per a les cinc de la tarda, va pujar de nou al tren per retornar al seu barri.

El ferrocarril va vorejar el parc de Chiyoda, que es trobava enganxat al Palau Imperial, i, com cada vegada que passava per allà, el professor Eisaburo Ueno es va treure el barret en senyal de respecte vers l'emperador Taisho i va remenar el cap. «Pobret», va lamentar-se. De nen, l'emperador havia patit meningitis i des de feia deu anys qui governava era el seu fill Hirohito. Encara es contaven acudits d'aquell dia en què l'emperador Taisho en lloc de des-

enrotllar el discurs que portava a les mans, va fer-lo servir per mirar la multitud com si fos una ullera de llarga vista.

A cinc minuts de dos quarts de cinc de la tarda, el petit vapor va arribar a l'estació de Shibuya i de les seves portes de fusta van començar a baixar els passatgers. Els senyors ajudaven les senyores, vestides amb acolorits quimonos de seda cosits per la senyora Hiziguo o la senyora Hiziguro, les dues modistes més importants i reconegudes d'aquell barri benestant de Tòquio, agafant-les de la mà per tal que no caiguessin a l'andana. Els nens, que tornaven de l'escola, corrien cap a la porta que donava a la petita plaça dels tres cirerers. I al final de tots ells, com qui no té pressa per res, colpejant les llambordes amb el seu bastó de punta platejada, caminava el professor Eisaburo Ueno mig rient recordant les floretes i les paraules amables que un jove oficial de l'exèrcit havia dirigit a una jove estudiant de la universitat i com ella s'havia enriolat mentre els colors li havien pujat a les galtes.

—Ai, l'amor! —va fer.

Com cada dia des de feia més de vint anys,

el professor Eisaburo Ueno va ser el darrer passatger a abandonar l'estació i traspasar les portes vermelles, i després de comprar-li un deliciós *wagashi* a la senyora Shuto, va enfilegar cap a casa mentre els sorolls de la ciutat s'apagaven i la gent es recloïa als seus domicilis, on les petites xemeneies anunciaven que havia arribat l'hora de sopar.

Va tornar per l'avinguda d'Inokashira delint-se per tal que la senyora Ueno hagués cuinat tonyina com li agradava, amb sèsam i herbetes, i un bol fumejant d'arròs acabat de bullir.

Per això en arribar a casa, es va descalçar, va deixar el bastó i el paraigua en el paraigüer i va entrar a la cuina tot taral·lejant «La cançó del Kachuusha» de la gran Matsui Sumako.

En sentir-lo entrar a la cuina, la seva dona, que era a la pica triant el peix, es va girar i abans de desitjar-li bona nit, va esclatar:

—I el gos?

El professor Ueno es va quedar garratibat a la porta sense saber què respondre. Se li havia passat del tot allò de l'Akita per a la seva filla.

—Però què hi tens, al cap? —es va exclam-

mar ella assenyalant-li el front amb un ganivet en adonar-se que no hi havia ni gos ni memòria.

«Que despistat! En què devia estar pensant?», va lamentar-se el professor Ueno. «Potser en el pastisset de la senyora Shuto», va somriure llepant-se el bigoti.

El professor Ueno va fer immediatament mitja volta i va cridar el Kikuzaburo, el jardiner amb cara de pomes agres que treballava a la casa, per tornar a l'estació abans que tanquessin l'oficina de correus.

BARRI DE SHIBUYA, TÒQUIO.
 GENER DEL 1924

 El professor Eisaburo Ueno es va abrigar bé. Tot i que encara no havia nevat a Tòquio, el vent era tan gèlid que es clavava a les costelles com un punyal traïdorenc. A més, per la ràdio havien anunciat que aquell any s'esperava una gran nevada. Així que el professor va enfilat el camí per retornar a l'estació de Shibuya seguit pel Kikuzaburo.

La lluna brillava tan blanca i freda com un ien de plata en un cel negre que el vent havia netejat de núvols. Els fanals vermells i blaus de molts carrers estaven encesos i des de no pocs establiments els arribaven músiques tradicionals com la veu neta, polida i clara d'una

geisha que polsava suaument les cordes del *shamisen*, el llaüt de tres cordes, mentre cantava una malenconiosa cançó sobre un noi que havia marxat a la guerra i que mai més tornaria a reunir-se amb la seva estimada. En acabar, l'artista va continuar amb una cançó de bressol molt popular i el professor Eisaburo es va aturar uns moments per escoltar-la.

*Dorm, fillet, dorm,
oh, nadó meu, dorm.
Que maco que ets, que maco que ets,
que bufó que ets!*

Després es va adonar que es feia tard i va indicar al jardiner Kikuzaburo, que el seguia dues passes per darrere:

—Continuem, Kikuzaburo, si torno a casa sense el gos... no soparé!

En un tres i no res van arribar a la placeta de Shibuya on el senyor Kento Sato, el cap d'estació, estava a punt de tancar les portes del vestíbul. En veure el professor a aquelles hores intempestives, l'home del bigotet i les ulleres de muntura metàl·lica es va sorprendre, però

de seguida va anar cap a ell i el va saludar amb una reverència.

—Bona nit, professor.

—Bona nit, senyor Sato.

—Això s'ha acabat per avui —va dir el cap satisfet—. I demà a quarts de sis, sant tornem-hi. Us heu descuidat alguna cosa, potser?

—No..., vull dir sí —es va corregir el professor—. Venim a recollir un paquet.

El cap d'estació va mirar cap a la taquilla de correus i va fer:

—Doncs està de sort, el noi encara no ha tancat.

En sentir-ho, el professor va anar cap allà i va entrar en la petita oficina seguit pel seu criat.

—Hola, Ibuki —va fer saludant l'encarregat de la paqueteria.

—Molt bona nit, professor Ueno.

—I fresca!

—A mi m'ho diu? —es va queixar el noi grosset amb cara d'haver endrapat tots els pastissos de la senyora Shuto—. Li he dit cent vegades al cap Sato que em posi una estufa, però no hi ha manera, és un garrepa. I aquí

em té, amb manyoples i bufanda. Prenc tantes tasses de te al dia per combatre fred... —va fer tremolant—, que més em valdria tenir l'oficina al lavabo, ja m'entén, oi?

El professor Eisaburo va riure per sota el nas, però havia estat un dia prou llarg com per estar-se massa estona escoltant les queixes de l'Ibuki.

—Venim a recollir una caixa provinent d'Odate, amb un gos —va explicar-li.

—Ah, sí! Pobra bèstia. Ha arribat aquesta tarda. No sé si viu encara.

En sentir allò, el professor va patir un en-surt però no va poder preguntar res perquè l'Ibuki va desaparèixer entre els prestatges maleint el fred. Al cap de poca estona va reaparèixer amb una capsa de fusta plena de foradets.

—Aquí el té —va fer allargant-li el paquet—. El que li deia, professor. És un Akita, blanc com un floc de neu. Cosa estranya en gossos d'aquesta raça, però tant se val perquè em temo que no ha resistit el viatge. Ara sembla un cabdell de llana més que un gos. Han estat cinc-cents quilòmetres amb aquest fred.

Si encara és viu, no crec que passi d'aquesta nit.

El professor va obrir la caixa que duia el seu nom i direcció i va veure que a dins, tal com deia, hi havia un cadell d'Akita que no era pas més gros que una pilota de drap.

—Ves a saber què deu haver patit aquesta pobra bèstia dins la caixa! —va seguir l'Ibuki fent-se l'entès—. Tot el viatge entre vòmits i pixats. Només era un cadellet. Quina manera de morir!

—Què s'empatolla, Ibuki? —va replicar el professor Ueno un xic molest—. No és mort. Ho sembla, però no.

En aquell moment el gos va aixecar el cap i es va mirar de fit a fit el professor, que s'adonà que era un manyoc pelut, com tots els de la seva espècie, i que estava marejat com una sopa. Amb tot, el que més va cridar-li l'atenció va ser com podia arribar a mirar aquella bestiola. Perquè no ho feia com si li fes un retret per haver-lo fet viatjar dins un frigorífic durant dos dies i les seves nits. No, no era això, sinó que era quelcom més profund i intel·ligent el que hi havia en aquells ulls tris-

tos i melancòlics. Mai el professor Eisaburo, ni quan havia fet les pràctiques en els camps de Kioto, a prop dels palaus imperials, i havia hagut de tractar amb tota mena de bèsties, s'havia trobat amb una que l'observés sense esperar res però que alhora semblava que ho esperés tot.

—Pobre quissó —va continuar l'Ibuki—. Fa dos dies que és tancat i sembla que s'estigui...

—D'això... —el va interrompre el professor—, me l'emporto.

En sentir que el professor el treia d'aquell magatzem, la cua de l'animal va començar a moure's i a donar cops contra la capsa on l'havien encabit.

—Sí, és clar. Signi aquí, si us plau —va fer l'encarregat mentre li atansava una ploma i un tinter.

Llavors el professor Eisaburo va signar en el registre i a continuació va fer una cosa que mai no hauria dit que faria, perquè va agafar la bestiola amb les mans i es va sorprendre del poc que pesava. «No deu tenir ni dos mesos», va pensar fent-li una manyaga.

El gos blanc com els cirerers o els codonys en flor es va arraulir entre els seus braços i tot seguit va fer una mena de sospir. Abans que el professor sortís per la porta seguit del jardiner Kikuzaburo, que portava el fanal, ja s'havia adormit.

—Bé —va dir el professor per acomiadar-se—. Demà serà un altre dia.

—I tant, professor! Fred i punyent com un còdol de riu! Però a aquest —va afegir assenyalant el cadellet—, ja no li mancarà de res. M'equivoco?

El professor no va respondre-li, sinó que va somriure, es va ficar el gos sota l'abric i va sortir a la porta principal de l'estació seguit pel seu criat que no havia obert la boca en tota l'estona.

* * *

En arribar a casa, tant la senyora Yaeko com la seva filla, Chizuko, l'esperaven a la porta i les dues es van abocar a mirar el quissó, però en un segon van passar del somriure a la consternació.

—És... és mort? —va fer la Chizuko posant-se les mans a les galtes.

—No, no és mort —va respondre-li el seu pare mentre es treia l'abric sense deixar anar el gos, que seguia plàcidament adormit—. Però no us quedeu aquí palplantades —els va ordenar secament—, i porteu-nos llet.

Potser va ser quan va olorar el bol de llet calenta que el cadell es va espavilar i va aixecar el cap ensumant allò que feia tan bona flaire.

El professor es va quedar una bona estona donant-li escalfor i fent-li beure llet calenta a glops mentre l'acariciava. Després de cada glopada, l'animal alçava el cap i se'l mirava complagut com si allò que li donava fos el que havia estat esperant durant els dos dies que havia passat sol a la capsa, en un tren que havia travessat mig Japó entre camps d'arròs glaçats i canyars congelats. Al cap de poca estona, es va girar cap a l'altra banda i es va adormir novament.

Llavors la senyora Yaeko i la Chizuko es van asseure al terra al costat del professor Ueno i se'l van mirar una estona.

—Primer de tot hem de posar-li un nom —va dir el professor mentre seguia acaronyant-lo.

—Jo havia pensat en Fuji, com la muntanya —va fer la seva filla.

—Fuji? —es va estranyar Eisaburo Ueno mirant-la des de darrere de les seves ulleres rodonetes—. Ni parlar-ne, li direm Hachiko.

—Hachiko? —es va estranyar la senyora Yaeko obrint els ulls esparverada—. I per què Hachiko? D'on treus aquest nom?

—Quin significat té això? —va preguntar la Chizuko al seu pare.

—Que no li heu vist les cames? —es va exclamar el professor—. Les té torçades. Semblen un *hachi*, el número vuit.

Les dues dones es van quedar callades i, com que no van afegir res més, el professor Ueno va concloure satisfet:

—Decidit, doncs, aquest serà el seu nom.

Elles van marxar a acabar de preparar el sopar i el professor es va quedar amb el cadell als braços. Però en veure que s'havien deixat la porta corredissa oberta de bat a bat va cridar-les:

HACHIKO

—Tanqueu! No veieu que l'Hachiko és un nadó? Què voleu? Que agafi una pulmonia?

La Chizuko va tornar corrent per tancar la porta pintada a l'estil de Soatsu mentre la senyora Yaeko va fer espetegar la llengua.

—Quin rebombori per un gos! —es va queixar de mal humor.

Aquella nit el professor no va anar a dormir fins que va sentir que l'Hachiko respirava tranquil i satisfet després d'haver-se begut un altre bol de llet calenta amb l'esperança que al matí següent els despertés a tots bordant d'alegria i de gana.

ZUZANNA CELEJ

(Łódź, Polònia, 1982) ha viscut des de petita a Barcelona i Girona. Llicenciada en Fotografia i Gravat per la Universitat de Barcelona, va estudiar il·lustració a l'Escola d'Art i Disseny Llotja. Ha treballat en els àmbits de la fotografia artística, la pintura i el gravat, i ha realitzat cartells publicitaris, gràfics per a moda i pintures murals. En l'actualitat es dedica principalment al món editorial. La seva obra ha estat exposada a Espanya, França, Anglaterra, Polònia i els Estats Units. Combina projectes d'il·lustració amb la docència; imparteix cursos d'arts plàstiques a diversos centres culturals i al seu estudi, i tallers en màsters d'escoles d'art.

LLUÍS PRATS

(Terrassa, 1966) va estudiar Història de l'Art i Arqueologia a la Universitat Autònoma de Barcelona i a la Universitat de Girona, i durant uns anys es va dedicar a la investigació i a la docència. Ha treballat com a mestre de primària i secundària, com a editor de

llibres d'art i com a productor de cinema a Los Angeles (Califòrnia). Ha escrit assaig (*Cine para educar*, Belacqua), llibres d'art i més d'una dotzena de novel·les infantils i juvenils traduïdes a diversos idiomes (*Concurs enverinat*, *Baula*, *La petita coral de la senyoreta Collignon*, *Shackleton. Expedició a l'Antàrtida*, *Bambú*) i històriques (*Aretes de Esparta*, *Pàmies*).